

[Arbejdsministeren]

samt deres prioriteringsgrundlag og strategier til problemløsning. Japan har i de seneste år oprettet en række nye forskningsinstitutioner på miljøområdet, og Danmarks tekniske Højskole var behjælpelig med udvælgelsen af relevante besøgssteder.

Endvidere ønskede man at få et indtryk af, hvorledes Japan lader medicinske og økonomiske hensyn indgå i de overvejelser, der gør sig gældende forud for reguleringer m.v. på arbejdsmiljøområdet. I Danmark har netop de medicinske og økonomiske aspekter fået øget vægt i forbindelse med formuleringen af arbejdsmiljøindsatsen i de allerseneste år.

Endelig spillede det en rolle, at industrien og fagbevægelsen havde betonet, at anvendelse af robotteknologien var nødvendig, hvis dansk industri skulle overleve. Man måtte derfor i de nærmeste år forvente en stærk udvikling af robotteknologien i Danmark.

På denne baggrund blev den danske delegation til Japan sammensat af medarbejdere med faglig indsigt på det tekniske, det medicinske, det kemiske og det økonomiske område.

De institutioner og virksomheder, delegationen besøgte, kan inddeles i følgende grupper:

- Arbejdsmiljø- og arbejdsmarkedsinstitutioner (arbejdsministeriet, Arbejdsmiljøfondet, lokal arbejdstilsynskreds og Metalarbejderforbund).
- Avancerede industrivirksomheder (robotfabrik, automobilfabrik med robotanvendelse, kemisk fabrik og skibsværft).
- Forskningsinstitutioner på arbejdsmiljøområdet (Arbejdsmiljøinstitut, Arbejdssikkerhedsinstitut, Universitet for arbejdshygiejne og omgivelseshygiejne samt Kræftforskningsinstitut).

De erfaringer og det udbytte, den danske delegation har opnået ved studieturen til Japan, kan mest hensigtsmæssigt inddeles i et mere forskningsbetonet udbytte og det udbytte, der vil kunne give sig udslag i den fremtidige danske arbejdsmiljøindsats.

Arbejdstilsynets - og det vil især sige arbejdsmiljøinstitutets - udbytte på det forskningsmæssige område vedrører dels løsninger af en række praktiske arbejdsmiljøforskningsproblemer og dels en række almene forhold.

Arbejdsmiljøinstituttet har rådet over et ret moderne atomabsorptionsudstyr til analyse for giftige metaller såsom bly og cadmium i biologisk materiale, men havde en række analysetekniske problemer og kapacitetsproblemer. Udstyr af denne art fandtes på rejsetidspunktet ikke i Nordeuropa. På miljøuniversitetet i Kita Kyushu havde man gennemprøvet et såkaldt Zeeman-udstyr, dvs. et udstyr til automatisk baggrundskorrektion. Instituttets resultater blev gennemgået, og erfaringerne var så positive, at arbejdsmiljøinstituttet nu har anskaffet et tilsvarende udstyr, som ud over at være væsentlig hurtigere også har en væsentlig større analysesikkerhed og følsomhed. Samtidig har udstyret sat arbejdsmiljøinstituttet i stand til at udvikle en analysemetode for cobolt, som bl. a. findes i en række malinger, og som er mistænkt for at være kræftfremkaldende. Udstyr og metoder anvendes nu i ca. halvdelen af instituttets analyser.

På flere af de japanske institutter var udviklet avancerede forsøgsfaciliteter til eksponering af dyr for toksiske (dvs. giftige) gasser, dampe og partikler med henblik på afprøvning af disses toksiske effekt. Arbejdsmiljøinstituttet nyttiggør for øjeblikket disse erfaringer ved samarbejde med et dansk ingeniørfirma med henblik på at opbygge tilsvarende kamre på arbejdsmiljøinstituttet, tilpasset det danske behov. Det vil herved være muligt at opnå en betydelig besparelse fremfor anskaffelse af udenlandsk udstyr.

I listen over de danske hygiejniske grænseværdier er en del stoffer H-mærket, hvilket betyder, at stofferne kan optages gennem huden. H-mærkningen er ikke systematisk eller konsekvent, idet der ikke har ligget ensartede kriterier til grund for mærkningen. På det japanske arbejdsmiljøinstitut havde man udviklet to metoder til afprøvning af kemiske stoffers evne til at blive optaget gennem huden. På arbejdsmiljøinstituttet er man nu ved at starte et projekt, som skal etablere disse metoder i Danmark, og som skal give forslag til kriterier for H-mærkning på grænseværdilisten.

På den arbejdspsykologiske-ergonomiske afdeling på universitetet i Kita Kyushu arbejdede man med tilpasning af teknisk udstyr, således at optimalt samspil opnås mellem mennesker og maskiner. Disse forsøg skal bl. a. muliggøre opstilling af designkriterier